

LÄRARHANDLEDNING TWEEN SPIRIT

AV LISA FÄRNSTRÖM

UNGA DRAMATEN

HEJ PEDAGOG! Det här materialet vänder sig till dig som ska se föreställningen Tween Spirit. Här finns förslag på samtalsfrågor och övningar kring föreställningens innehåll och tematik att arbeta vidare med efteråt. Läs gärna igenom materialet och använd det du tycker känns relevant för din grupp.

Vi på Unga Dramaten arbetar alltid med referensgrupper och provpublik. Vill du veta mer? Mejla ungadramaten@dramaten.se

REGISSÖREN OCH DRAMATIKERN HAR ORDET **”Klassrumsteater är den mest demokratiska teaterformen”**

Jag gillar genren skräck-komedi och vill att föreställningen ska vara som en bergochdalbana. Hur kan man skapa en sådan magi i klassrummet? Tween Spirit utspelar sig i tre världar; i klassrummet, den magiska dimensionen med den svarta magin och internet. För många unga idag så är skillnaden mellan livet och skärmen helt obefintlig. Det är som en ny förutsättning för att finnas till. Jag tycker att det är intressant att se hur man kan använda skärmen som ett verktyg i teater, på samma sätt som en lampa, en text eller skådespeleriet.

Tween Spirit handlar om en tjej som nedkallar en demon för att hämnas på sina mobbare. Det handlar om utanförskap och besatthet. Men också om skillnaden mellan äkta och fake. Jag tycker att det är fascinerande med folk som utger sig för att vara andra än de är. Det är väl en av de stora fascinerande sakerna med internet; att man kan påverka bilden av sig själv så mycket, och vad det i sin tur skapar för handlingsutrymme för individen. Jag tror att identitet är något flytande. Någonting man gör, inte någonting man är. Det är väl också därför man håller på med teater, för att man är fascinerad av rolltagande. Jag tänker att alla egentligen är freaks. Vem är äkta liksom? Vad betyder det? Och är det någonting eftersträvansvärt? Det är ett jättespännande tema.

Jag tycker att klassrumsteater är den mest demokratiska teaterform som finns. Därför att man spelar för det bredaste utsnittet av befolkningen, och når ut till flest olika typer av människor. Det är också roligt att spela i ett rum som inte är ett klassiskt teatertrum, och att ha en mindre publik, så att man kommer närmare publiken.

Lisa Färnström
Regissör och Dramatiker

INFÖR TEATERBESÖKET

Förbered gärna eleverna på de praktiska förutsättningarna inför teaterbesöket. Om ni ser föreställningen i ert klassrum, är det bara att ta plats på de utställda stolarna. Om ni ser föreställningen i Tornrummet på Dramaten, så kan du informera om resan dit och vilka tider som gäller. Föreställningen spelas i ett klassrum och skådespelarna rör sig runt i rummet, vid vissa moment är en skådespelare väldigt nära publiken.

Om du som pedagog vet att någon elev är särskilt känslig, tex för att någon kommer nära, för höga ljud eller starkt ljus, så kan det vara bra att sitta nära väggen. Kanske nära en pedagog. Stroboskop förekommer i föreställningen.

TWEEN SPIRIT – HANDLING I KORTHET

Den superpopulära influencern Teddy ska sjunga sitt livs viktigaste solo. Men när hon ställer sig på scenen, live inför hela skolan och alla sina följare, spricker rösten och hon låter som... en demon? Samtidigt, i en annan del av skolan, har datanörden Ellis gjort en fruktansvärd upptäckt. Något har väckts till liv. Nu måste Ellis och Teddy, skolans mest omaka par, samarbeta för att fördriva mörkrets makter. Men när de gräver sig ner i skolans förflutna växer mörkret med varje googling. Efter hand tvingas de också avslöja sina egna hemligheter för varandra.

UNDER BESÖKET

Låt eleverna uppleva och engagera sig i scenkonsten utifrån sitt perspektiv och sina förutsättningar. Ibland kan vuxna tycka att den som skrattar högt, kommenterar något, vrider sig oroligt eller på annat sätt reagerar på det som sker, låter för mycket eller är störande, medan det för barn och ungdomar kan vara ett sätt att engagera sig i upplevelsen. Du kan vara trygg med att skådespelarna är vana att möta ung publik.

EFTER BESÖKET

Låt det ta lite tid att smälta intrycken efter föreställningen. Det brukar sedan vara spännande att tillsammans försöka beskriva, tolka och diskutera vad ni har varit med om. Det är lätt att hamna i ett värderande samtal, i termer av bra eller dåligt, men syftet är inte att hitta några rätta svar. Försök istället att låta samtalet synliggöra olika erfarenheter och tankar av att uppleva och förstå scenkonst.

LEK: DEMONKULL

Plats: En öppen yta i klassrummet, eller utomhus

Musik: Läskig musik

En är demon och försöker kulla de andra. När musiken startar börjar leken. Demonen försöker När demonen har kullat en kamrat tar de varandra i armkrok, och är en tillsammans en demon. De måste då springa och hålla i varandra och försöka kulla. När de sedan lyckas kulla nästa kamrat tar de även den i armkrok, och då är de tre som håller i varandra. När de lyckas ta ytterligare en person, så att de blir fyra så delar gruppen på sig och bildar två par. Då är det två demoner som kullar och alltså två personer i varje grupp. Så fort man blir fyra så delar man på sig. När alla är tagna så är leken slut. Den som blir sist kvar blir demon i nästa omgång.

MINNAS TILLSAMMANS – RUNDA

Samla gärna klassen på stolar i en cirkel. Börja med att låta alla tänka en stund i tystnad på något den minns från Tween Spirit. Gå sedan en runda där var och en i tur och ordning får säga en sak de minns från föreställningen, till exempel en viss situation, en replik eller något ur scenografien. Uppmuntra gärna eleverna att säga olika saker för att få syn på hur många intryck och minnesbilder en föreställning kan ge. Låt var och en komma till tals utan att andra avbryter eller kommenterar.

STÄLL FRÅGOR TILL FÖRESTÄLLNINGEN

Utgå från att allt som hände och fanns med i föreställningen; från skådespelarnas kostym, till hur ljuset användes var medvetna konstnärliga val. Låt eleverna prata två och två och formulera en fråga om något som de undrar efter att ha sett föreställningen.

”Jag undrar varför/ hur/ om ...”

Det kan både vara frågor om föreställningens innehåll eller utformning. Tanken är inte att ni ska komma på några svar utan bara låta frågorna ta plats i rummet. Gå ett varv och låt eleverna ställa frågorna, utan kommentarer.

VAD VAR DET SOM HÄNDE? – SAMTAL

Låt eleverna prata i smågrupper. Använd frågorna nedan, eller de som kom upp i föregående övning. Dela gärna upp frågorna så att varje grupp tar ett par frågor var. Återkoppla i helgrupp. Låt det finnas utrymme för olika upplevelser, tolkningar och tankar. Det finns inga fel eller rätt.

- Varför nedkallar Ellis demonen?
- Varför ljuger Teddy om sig och sin familj?
- Hur förändras karaktärerna Teddy och Ellis under pjäsens gång?
- Varför berättar inte Ellis om sin familj?
- Hur försvinner demonen?

FÖRESTÄLLNINGENS DELAR – SAMTAL

När det gäller scenkonst så är alla komponenter i föreställningen ett resultat av medvetna val. Det finns många som jobbar med en föreställning, utöver de som står på scenen. Till exempel regissör, dramatiker, scenograf, ljusdesigner, kompositör, kostymör, rekvisitör, maskör och tekniker. Hur har de arbetat med den här föreställningen för att skapa spänning? Låt eleverna prata med varandra i smågrupper. Varje grupp kan förslagsvis prata om en punkt.

1. Hur användes skärmen? Förändrades det på något sätt? Vilka karaktärer fick vi möta där?
2. Hur användes ljus under föreställningen? Bidrog det till att skapa spänning och nyfikenhet? Kom det några överraskningar?
3. Hur användes ljud och musik? Bidrog det till att skapa spänning och nyfikenhet? Kom det några överraskningar?

“ALLA ÄR FREAKS” – GÖR ETT COLLAGE

Material: Tidningar med bilder på en variation av människor. Saxar, lim, papper.

Vi är alla komplexa och har flera sidor, som ibland kan verka motsägelsefulla. I olika situationer, med olika människor och miljöer kan vi bete oss och uppfattas olika. Skapa en bild av en person med två eller flera ansikten, som symboliserar dess olika viljor eller sidor. Lek med de olika kontraster som kan rymmas inom en och samma människa.

HETA STOLEN – VÄRDERINGSÖVNING

Låt eleverna sitta på stolar i en cirkel i klassrummet. Det ska finnas en extra tom stol i cirkeln. Eleverna tar ställning till olika påståenden genom att byta plats. Instruktionen är att byta plats/byta stol om man håller med om påståendet och att sitta kvar på sin plats/stol om man inte håller med om påståendet. Uppmuntra eleverna att gå på sin första impuls och betona att det viktiga är att faktiskt ta ställning, men att man såklart får ändra sin åsikt under övningens gång. Syftet med Heta stolen är att sätta i gång reflektion och samtal, påståendena är igångsättare men det viktiga är att sedan låta eleverna motivera sitt ställningstagande och berätta hur de tänkte. Se till att många olika röster i klassen kommer till tals, men undvik att hamna i en polariserande debatt. Ställ gärna fördjupande följdfrågor, till exempel: Vill du utveckla vad du menar? Varför tänker du så? Är det alltid så? Kan det vara på något annat sätt? Påståendena är inspirerade av föreställningens tematik. Under varje påstående finns också förslag på möjliga följdfrågor i kursiv stil. Börja med ett test-påstående för att prova övningens form, till exempel: Pizza är godare än hamburgare

PÅSTÅENDEN:

- **Alla ljuger ibland**
Vad handlar det oftast om? Vilken är er bästa påhittade ursäkt? Vad får man inte ljuga om?
- **Influencers fejkar**
Vad kan det handla om? Om ja, varför? Om nej, hur vet vi det?
- **Många föräldrar lever ut sina egna drömmar genom sina barn**
Vad kan det få för konsekvenser? Kan det vara positivt?
- **Det är viktigt att vara äkta**
Om ja - Vad betyder äkta? Om nej - är det skillnad mellan irl och online?
- **Folk är elakare online än IRL**
Varför i så fall? Hur kan man stå upp för sig själv om man blir utsatt? Är det svårt att backa upp någon annan som blir utsatt?
- **Det är lätt att låtsas vara en annan person online**
När kan det vara positivt? När kan det vara negativt?
- **Det är rätt åt Teddy att Ellis hämnas**
Om ja, varför då? Om nej, hur tänker ni?
- **Det var skickligt av Therese att skapa en ny identitet som Teddy Dufva**
Vad tror ni var svårast? Hur tror ni att hon gjorde för att hålla sin familj så hemlig?
- **Det är viktigt att kunna be om ursäkt**
Är det svårt? Är det svårast online eller IRL?

LÄNKAR

- Pedagogiska material om värdegrund och kränkningar på nätet:

Internetstiftelsen

<https://digitalalektioner.se/amnesomrade/vardegrund/>

Friends om kränkningar på nätet:

<https://friends.se/kunskapsbanken/skolpersonal/natmobbing-i-skolan/#set-audience>